

Et godt regeringsgrundlag

KUmentar bragt i Universitetsavisen 4. november 2011. Af Ralf Hemmingsen og Thomas Bjørnholm.

- Alt i alt kan KU kun være tilfreds med det nye regeringsgrundlag, som lever op til flere af vores forventninger, skriver rektor og prorektor i en gennemgang af fordele og jokere ved den ny regerings ambitioner.

Regeringsgrundlaget er inspirerende læsning – med enkelte jokere. Først semantikken: Skiftet fra 'forskningsminister' til 'uddannelsesminister' indvarsler en politik til tiden. DI skønner, at Danmark kommer til at mangle 30.000 højtuddannede i 2030. Og regeringen vil hæve optaget til 25 procent af en ungdomsårgang – et par procentpoint over det nuværende. I år har KU gennemført (endnu) et rekordoptag på 7.000 studerende, og vi har nok nået smertegrænsen for, hvor mange studerende vi kan henvise til en plads på radiatoren. Men der er flere jokere. Vil flere unge vælge universitetet? Vil de være egnede?

Den største joker er nok kvaliteten. Regeringen vil både øge optag, speede gennemførelsen op – og højne kvaliteten. Det ligner multitasking på højt niveau. Men det kan måske lade sig gøre, hvis regeringen tager taxametersystemet til serviceeftersyn. I dag betaler taxameteret langt mindre end kostprisen for uddannelserne. Man skal måske også se på, om et løft af ECTS-loftet er en vej til kvalitet og flere valgmuligheder for de studerende. Vi tænker gerne med på en reform med fokus på kvalitet og et stabilt økonomisk grundlag, så vi bedre kan planlægge.

Men universitetet kan også gøre meget selv. Det er i hvert fald ånden i projekt Den gode uddannelse, som blev sat i søen i 2010, og på mange måder foregriber regeringsgrundlagets tankesæt. Samtidig har KU's nye strategi et klart fokus på sammenhængen mellem forskning og uddannelse – de studerende skal mærke 'suset' fra forskningen, og vi skal i højere grad belønne gode undervisere. Dernæst er det opmuntrende, at regeringsgrundlaget cementerer Barcelona-målet om, at de offentlige forskningsinvesteringer skal være en procent af BNP. Det er kun godt, at de kalder den ene procent 'et gulv' og ikke et loft. Særligt fordi det bliver lettere at indfri i takt med, at BNP svækkes i den økonomiske krise.

Godt er det også, at regeringen lover flere basismidler. Både fordi flere basismidler, alt andet lige, sikrer fri grundforskning. Men også fordi en stor del af forskernes administrative byrder skyldes, at de bruger tid på at skrive ansøgninger og afrapportere på deres projekter. Ifølge Politiken siger 65 procent af (de adspurgte og svarende) forskere i Danmark, at de bruger mere tid på ansøgninger end for fem år siden, og 60 procent siger, at de bruger så meget tid på at søge penge, at det går ud over deres forskning. Hvis regeringen formår at løfte basismidlerne markant, vil den altså slå en anden flue med samme smæk: Nemlig dens proklamerede mål om 'større frihed og mindre detailstyring'.

Endelig rummer regeringsgrundlaget også politiske ambitioner på forskningens vegne. Det gælder formuleringerne om erhvervsforskningscentrene. Det er klart, at KU-forskning i dag danner vidensgrundlaget for store danske virksomheder. Tag bare fødevarerforskning eller den sundhedsvidenskabelige forskning. Derfor er det kun naturligt, at de folkevalgte interesserer sig for, hvad universiteterne bruger skattekrone til. Men regeringen må ikke glemme forskningens natur: At det ofte er langsigtet grundforskning, som skaber de største gennembrud – videnskabeligt som forretningsmæssigt. Og at det er en svær øvelse på forhånd at udpege forskningsområder med størst

erhvervspotentiale. Hermed ikke sagt, at en analyse af innovationspotentialet i Danmark er ufornuftig.

Alt i alt kan KU kun være tilfreds med det nye regeringsgrundlag, som lever op til flere af vores forventninger. Derfor kan vi også lade den nye minister drive pointen hjem. Morten Østergaard sagde til Information: »Vi er tre partier i en regering, der har stået skulder ved skulder og kritiseret VK for deres nedskæringskurs på både uddannelses- og forskningsområdet, så deri ligger en forpligtelse.«

Deri har ministeren ret.